

Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset ja omistajaohjauksen periaatteet

125/00.01.02/2023

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 21.01.2025 § 7

Omistajapoliittiset linjaukset

Omistajapoliittisten linjausten lähtökohtana on Lohjan kaupunkistrategia. Kaupunkistrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kaupungin tehtävien toteuttamiseen. Vastaavalla tavalla omistajapoliittisten linjausten tulee perustua arvioon Lohjan kaupungin omistusten nykytilasta ja tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista palveluiden järjestämistapaan ja omistuksiin.

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Se luo puitteen kaupungin menestykselliselle toiminnalle. Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään kaupungin periaatteet omistajana, mitä kunta omistaa, millaisia tavoitteita omistukselle asetetaan ja kuka omaisuuden arvosta ja käytöstä vastaa sekä miten omistajapolitiikan seuranta ja valvonta on järjestetty.

Omistajapolitiikan linjausten tavoitteena on turvata päätöksenteon järjestelmällisyys, pitkäjänteisyys ja tämän seurauksena pääomien tehokas käyttö sekä kuntakonsernin kokonaisuus.

Lohjan kaupungin omistajapolitiikan ja omistajapoliittisten linjausten tarkoituksena on selkeyttää omistamiseen liittyviä tekijöitä. Omistajapoliittisten linjausten ja periaatteiden kautta on mahdollista tehdä johdonmukaisia yhtiökohtaisia omistajapoliittisia ratkaisuja ja linjauksia. Omistajapoliittisten linjausten tarkoituksena on toteuttaa Lohjan kaupungin omistajapoliittista päämäärää.

Kuntalain mukaan kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, jonka ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaa konsernijohto. Lain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Kaupunginvaltuuston tehtävänä on päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Omistajaohjauksen periaatteet

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista. Omistajaohjauksen periaatteissa määritellään, millaista omaisuutta kunta hankkii, missä tehtävissä ja hankkeissa kunta toimii omistajana tai sijoittajana, millaisia tavoitteita omistukselle asetetaan, kuka vastaa omaisuuden arvosta ja käytöstä sekä miten omistajapolitiikan seuranta ja valvonta järjestetään. Periaatelinjausten lähtökohtana ovat kaupunkistrategiasta johdetut tavoitteet. Kaupunkikonsernin eli kaupungin tytäryhtiöiden ohjaus perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään konserniohjeeseen (kaupunginvaltuusto 24.5.2023 § 54).

Kaupunginvaltuusto päättää kaupunkistrategiassa kaupungin toiminnan ja

talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarviossa kaupunginvaltuusto päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden lyhyemmän aikavälin tavoitteista. Nämä tavoitteet toteuttavat kaupunkistrategiaa. Kaupunginvaltuusto päättää myös mm. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena strategisten tavoitteiden edellyttämällä tavalla.

Lohjan kaupungin omistajaohjaus koskee pääasiassa kaupungin tytäryhteisöjä, mutta soveltuvin osin myös muita yhteisöjä, joista kunta omistaa osakkeita tai osuuksia, tai joissa kunnalla on äänivaltaa sääntöjen tai jäsenyyden perusteella. Menestyksellisen toiminnan perustana on ymmärtää, mitä omistetaan, mihin omaisuutta käytetään, millaisia kustannuksia omaisuudesta syntyy ja mitkä ovat omistamisen vaihtoehdot. Omistajaohjaus tukee kunnan kehittämistavoitteita ja toimii kunnan johtamisen välineenä, luoden puitteet menestykselliselle toiminnalle.

Konserniohje

Omistajaohjauksen keskeinen väline on konserniohje.

Konserniohjeen tarkoituksena on luoda puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohje yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Lisäksi konserniohjeen tavoitteena on yhtiöiden ja yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, riittävän avoimuuden ja tiedonkulun tehostaminen sekä kunnan yhteisöistä saaman tiedon oikeellisuuden varmistaminen. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa sekä muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Konserniohje tullaan päivittämään kevään 2025 aikana.
Konserniohjeeseen tullaan sisällyttämään omistajaohjauksen periaatteet.

Lohjan kaupungilla ei ole voimassa olevia varsinaisia omistajapolitiittisia linjauksia eikä omistajaohjauksen periaatteita sen lisäksi, mitä konserniohjeeseen sisältyy.

Lisätiedot	Talousjohtaja Raija Lindroos, raija.lindroos(at)lohja.fi
Esittelijä	Talousjohtaja Lindroos Raija
Päätösesitys	Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päättää käydä lähetekeskustelun omistajapolitiittisista linjauksista / periaatteista sekä käynnistää omistajapolitiikan valmistelun.
Päätös	Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti esityksen mukaan.
Käsittely	Varajäsen Juha Niemimaa poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.00.

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 18.11.2025 § 54

Edellisessä kokouksessa sovittiin, että omistajapolitiikan liittyviä asioita valmistellaan vaihtelun ja asiat tuodaan konserni- ja omaisuusjaoston käsittelyyn sitä mukaan kun aineistoa on ehditty valmistella. Ensimmäisenä tuodaan käsittelyyn Lohjan kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset -asiakirja, jota on valmisteltu syksyn aikana.

Lisätiedot	Talousjohtaja Raija Lindroos, raija.lindroos(at)lohja.fi
Oheismateriaali	- Lohjan kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset (luonnos)
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Ståhl Petra
Päätösesitys	Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto merkitsee omistajapolitiittiset linjaukset -asiakirjan valmistelutilanteen tiedoksi.
Käsittely	Asiantuntijana asian käsittelyssä toimi talousjohtaja Raija Lindroos.
Päätös	Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti esityksen mukaan.

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 13.01.2026 § 6

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti 21.1.2025 7 § käynnistää omistajapolitiikan valmistelun. Lohjan kaupungilla ei ole voimassa olevia varsinaisia omistajapolitiittisia linjauksia eikä omistajaohjauksen periaatteita sen lisäksi, mitä konserniohjeeseen sisältyy.

Ensimmäisenä valmistelussa on omistajapolitiittiset linjaukset -asiakirja. Linjausten valmisteluun halutaan osallistaa myös kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaoston varajäsenet. Siitä syystä jaosto järjestää 13.1.2026 klo 9 seminaarin omistajapolitiittisista linjauksista, jonne on kutsuttu jaoston varsinaiset- ja varajäsenet. Seminaarin jälkeen kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaoston jäsenet käyvät kokouksessaan lähetekeskustelun omistajapolitiittiset linjaukset-asiakirjan valmistelemiseksi, ja asiakirja tuodaan päätöksentekoon seuraavaan kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaoston kokoukseen. Samaan kokoukseen tuodaan päätettäväksi myös Lohjan kaupungin omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje.

Lisätiedot	Kaupunginjohtaja Petra Ståhl, petra.stahl(at)lohja.fi Talousjohtaja Raija Lindroos, raija.lindroos(at)lohja.fi
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Ståhl Petra
Päätösesitys	Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päättää käydä lähetekeskustelun omistajapolitiittisten linjausten valmistelusta.
Päätös	Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti esityksen mukaan.

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 10.02.2026 § 13

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaoston 13.1.2026 pitämän seminaarin pohjalta Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset -asiakirjaa on muokattu ja päivitetty. Asiakirjan muokattu versio löytyy oheismateriaaleista.

Lohjan kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään, mitkä ovat yleiset periaatteet omistajaohjaukselle, mitä kaupunki omistaa, millaiset kehittämistavoitteet nykyisille omistuksille asetetaan ja miten omistajapolitiikan toteutumista seurataan.

Konserniohje tukee kaupunkikonsernin omistajapoliittista ohjausta, kaupunkistrategian toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa. Konserniohjeen tavoitteena on tehostaa kuntakonsernin johtamista kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuuteen huomioon ottaen. Konserniohjeella yhtenäistetään myös tytäryhteisöjen toimintatapoja ja -kulttuuria.

Lohjan kaupungin konserniohjetta on päivitetty mm. omistajaohjauksen periaatteiden osalta sekä lisätty sisäisen tarkastajan esiinnostamat asiat (mm. toimitusjohtajan tehtävät lisätty). Konserniohjelun luonnos löytyy oheismateriaaleista.

Lisätiedot	Talousjohtaja Raija Lindroos, raija.lindroos(at)lohma.fi
Oheismateriaali	- Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset (luonnos, versio 2.2.2025) - Lohjan kaupungin konserniohje (luonnos)
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Ståhl Petra
Päätösesitys	Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päättää merkitä Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset -asiakirjan ja konserniohjeen valmistelun tiedoksi.
Päätös	Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti esityksen mukaan.

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 03.03.2026 § 21

Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset -asiakirjaan ja konserniohjeeseen on tehty edellisen kokouksen keskustelun pohjalta muutamia korjauksia ja lisäyksiä. Uusimmat versiot oheismateriaaleina.

Lisätiedot	Talousjohtaja Raija Lindroos, raija.lindroos(at)lohma.fi
Oheismateriaali	- Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset (luonnos, versio 23.2.2025) - Lohjan kaupungin konserniohje (luonnos, versio 23.2.2025). muokkaukset - Lohjan kaupungin konserniohje (luonnos, versio 23.2.2025), ei värejä
Esittelijä	Vs. kaupunginjohtaja Juha-Pekka Lehmus

Päätösesitys

Konserni- ja omaisuusjaosto päättää pyytää tytäryhtiöiden ja kaupungin toimielinten lausunnot Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset -asiakirjasta ja konserniohjeluonnoksesta.

Käsittely

Tekninen korjaus

Oheismateriaalina on ollut Lohjan kaupungin konserniohje (luonnos, versio 23.2.2026). Teknisenä korjauksena poistetaan oheismateriaalista lause "Hallituksen jäsenen tulee osallistua kauppakamarin järjestämälle HHJ-hallituskurssille hallitukseen valintansa jälkeen, mikäli HHJ-kurssia ei ole aiemmin suoritettu." Korjattu materiaali on ollut kokouksessa esillä.

Esittelijän muutettu päätösesitys

Konserni- ja omaisuusjaosto päättää pyytää tytäryhtiöiden ja kaupungin toimielinten lausunnot Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset -asiakirjasta ja konserniohjeluonnoksesta 31.3.2026 mennessä.

Päätös

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti muutetun päätösesityksen mukaan.

Tiedoksi

Tytäryhtiöt ja kaupungin toimielimet

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 05.05.2026 § 46

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaoston pyytämät lausunnot on saatu

- Lohjan Vuokra-Asunnot Oy:ltä
- Lohjan Energiahuolto Oy Loherilta
- Lohjan Liikuntakeskus Oy:ltä
- Lohjan Liikuntahallit Oy:ltä
- Lohjan Kiinteistöt Oy:ltä
- Kaupunkikehityslautakunnalta
- Tekniseltä lautakunnalta
- Sivistyslautakunnalta
- Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnalta

Saadut lausunnot ja lausunnoista koottu yhteenveto esitellään oheismateriaaleissa. Lohjan Energiahuolto Oy Loherin on kuitannut asiakirjojen olevan kunnossa, ei muuta lausuttavaa.

Lopulliset asiakirjat on valmisteltu huomioiden saatu palaute.

Lisätiedot

Kaupunginjohtaja Petra Ståhl, petra.stahl(at)lohja.fi

Oheismateriaali

- Omistajapoliittiset linjaukset (luonnos)
- Konserniohje (luonnos)
- Yhteenveto saaduista lausunnoista omistajapoliittiset linjaukset
- Yhteenveto saaduista lausunnoista konserniohje
- Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset 2026 sisältävät lausunnot
- Konserniohje 28.4.2026 sisältävät lausunnot
- Lohjan Vuokra-Asunnot Oy:n kommentit konserniohjeluonnokseen
- Lohjan Liikuntakeskus Oy:n lausunto omistajapoliittiset linjaukset
- Lohjan Liikuntahallit Oy:n lausunto omistajapoliittiset linjaukset

- Lohjan Kiinteistöt Oy:n lausunto omistajapoliittiset linjaukset
- Kaupunkikehityslautakunnan lausunto omistajapoliittiset linjaukset
- Teknisen lautakunnan lausunto omistajapoliittiset linjaukset
- Sivistyslautakunnan lausunto omistajapoliittiset linjaukset
- Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan lausunto omistajapoliittiset linjaukset

Esittelijä Kaupunginjohtaja Ståhl Petra

Päätösesitys Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle liitteenä olevat omistajapoliittiset linjaukset - asiakirjan ja konserniohjeen hyväksymistä.

Käsittely Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaoston jäsen Sari Huttu palasi kokoukseen kello 9.55.

Esittelijän muutettu päätösesitys

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päättää

1. palauttaa omistajapoliittiset linjaukset - asiakirjan ja konserniohjeen valmisteluun, ja

2. pitää ylimääräisen kokouksen keskiviikkona 17.6.2026 alkaen kello 9.00 asiakirjojen käsittelemiseksi.

Päätös

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti 1. palauttaa omistajapoliittiset linjaukset - asiakirjan ja konserniohjeen valmisteluun, ja 2. pitää ylimääräisen kokouksen keskiviikkona 17.6.2026 alkaen klo 9 asiakirjojen käsittelemiseksi.

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 17.06.2026 § 53

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti 5.5.2026 kokouksessaan (§ 46) palauttaa omistajapoliittiset linjaukset-asiakirjan ja konserniohjeen valmisteluun. Konserni- ja omaisuusjaosto pyysi 5.5.2026 Lohjan kaupungin valtuustoryhmiltä kannanottoja valmistelussa oleviin omistajapoliittiset linjaukset-asiakirjaan ja konserniohjeeseen. Kannanotot tuli toimittaa 25.5.2026 mennessä.

Lopulliset asiakirjat tullaan valmistelevaan kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaoston sekä edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi saadut kannanotot huomioiden.

Lisätiedot Kaupunginjohtaja Petra Ståhl, petra.stahl(at)lohja.fi

Oheismateriaali

- Omistajapoliittiset linjaukset (luonnos)
- Konserniohje (luonnos)
- Yhteenveto saaduista lausunnoista omistajapoliittiset linjaukset
- Yhteenveto saaduista lausunnoista konserniohje
- Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset 2026 sisältävät lausunnot
- Konserniohje 28.4.2026 sisältävät lausunnot

Esittelijä Kaupunginjohtaja Ståhl Petra

Päätösesitys

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto käy saadun palautteen ja tehdyn valmistelutyön pohjalta evästyskeskustelun omistajapoliittisten linjausten viimeistelystä päätöksentekoa varten.

Käsittely

Esittelijän muutettu päätösesitys

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päättää seuraavasta valmisteluaikataulusta omistajapoliittisten linjausten viimeistelyä varten käytyään toistaiseksi saadun palautteen ja tehdyn valmistelutyön pohjalta evästyskeskustelun:

1. Konserni- ja omaisuusjaosto käsittelee 12.8. kokouksessaan aineiston, ja päättää sen lähettämisestä valtuustoryhmien sekä konserniyhtiöiden lausuttavaksi siten, että lausunnot on annettava 22.8.2026 mennessä.
2. Viimeistely aineisto esitellään valtuutetuille tilaisuudessa, joka järjestetään 17.8. klo 16.30-17.15.
3. Konserni- ja omaisuusjaosto päättää esityksestä omistajapoliittisten linjausten hyväksymiseksi kokouksessaan 9.9.2026.

Päätös

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti esittelijän muutetun päätösesityksen mukaan.

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 12.08.2026 § 62

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti 17.6.2026 kokouksessaan (§ 53) valmisteluaikataulusta omistajaohjausta koskevien asiakirjojen viimeistelyä varten. Aikataulun mukaisesti luonnosasiakirjat omistajapoliittisista linjauksista ja konserniohjeesta liitteineen toimitetaan valtuustoryhmien ja konserniyhtiöiden lausuttavaksi siten, että lausuntojen tulee olla saatavissa 22.8.2026 mennessä. Luonnosasiakirjat esitellään tilaisuudessa 17.8.2026. Viimeistellyt asiakirjat valmistellaan konserni- ja omaisuusjaoston sekä edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi tämän jälkeen.

Lisätiedot

Hallintojuristi Marie Rautio-Sipilä, marie.rautio-sipila(at)lohja.fi

Oheismateriaali

- Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset, luonnos 6.8.2026
- Yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, luonnos 6.8.2026
- Konserniohje, luonnos 6.8.2026
- Konserniohjeen liite, luonnos 6.8.2026

Liite

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Ståhl Petra

Päätösesitys

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päättää:

1. toimittaa luonnosasiakirjat omistajapoliittisista linjauksista ja konserniohjeesta valtuustoryhmien ja konserniyhtiöiden lausuttavaksi siten, että lausunnot tulee toimittaa kaupungin kirjaamoon 22.8.2026 mennessä;

2. esitellä luonnosasiakirjat omistajapoliittisista linjauksista ja konserniohjeesta valtuutetuille, kaupunginhallituksen varsinaisille ja varajäsenille sekä konserni- ja omaisuusjaoston varsinaisille ja varajäsenille 17.8.2026 klo 16.30-17.15 Teamsin välityksellä. Tilaisuudesta ei makseta palkkiota.

Päätös

Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto päätti esityksen mukaan.

Tiedoksi

valtuustoryhmät, konserniyhtiöt
kaupunginhallituksen varsinaiset ja varajäsenet
konserni- ja omaisuusjaoston varsinaiset ja varajäsenet
